رسالت

روزنامه سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی صبح ایران

صاحب امتیاز: بنیاد رسالت
مدیرمسئول: محسن پیرهادی
سردبیر: مسعود پیرهادی
نشانی: تهران، خیابان استاد نجات اللهی جنوبی خیابان شهید اسماعیل محمدی - پلاک ۱
کدپستی: ۱۵۹۹۹۷۶۷۱۱ | تلفن: ۱۰-۸۸۹۱۰۸۰۶
نمابر: ۸۸۹۰۶۷۸۵ | چاپ: صمیم | تلفن: ۴۴۵۳۳۷۲۵

دوشنبه
۲۴ شهریور ۱۴۰۴
۲۲ ربیع الاول ۱۴۴۷
۱۵ سپتامبر ۲۰۲۵
سال چهلم
شماره ۱۱۲۲۶

WWW.RESALAT-NEWS.COM

اوقات شرعی
اذان ظهر: ۱۱:۵۹
اذان مغرب: ۱۸:۳۰
اذان صبح فردا: ۴:۲۳
طلوع آفتاب فردا: ۵:۴۸

خوانندگان فهیم روزنامه رسالت می‌توانند پیام‌های خود را به سامانه‌های ۱۰۰۰۲۱۸۸۹۱۰۸۰۸ یا ۵۰۰۰۱۰۶۰۶۵۸۱۱۹ ارسال کرده و مسائل و مشکلات خود را بیان نمایند. پیامک کرده و بی‌صبرانه منتظر پیام‌های گرم شما هستیم.

کلام امیر

امام(علیه‌السلام) می‌فرماید: شفاعت کننده بال و پَر طلب کننده است.

شاه‌بیت

در اندیشه ببستم؛ قلم وهم شکستم!
که تو زیباتر از آنی که کنم وصف و بیانت
سعدی

چگونه اقتصاد درمان به اشتغال پایدار کمک می‌کند؟

فرصت‌های اقتصادی گردشگری سلامت

گروه اقتصادی

گردشگری سلامت در سال‌های اخیر به یکی از کلیدی‌ترین عرصه‌های اقتصاد جهانی تبدیل شده است؛ صنعتی نوپا اما بسیار پردرآمد که مرزهای سنتی میان درمان، خدمات پزشکی و گردشگری را درنوردیده است. براساس آمارهای جهانی، ارزش سالانه این صنعت بالغ بر صدها میلیارد دلار است و نرخ رشد آن حدود ۲۰ تا ۲۵ درصد در سال برآورد می‌شود. همین ارقام به‌خوبی نشان می‌دهد که این صنعت نه تنها یک ظرفیت جانبی، بلکه به مثابه موتور محرک اقتصادی برای کشورهایی است که توانسته‌اند در این حوزه پیشرو باشند. در این میان کشورمان نیز با برخورداری از زیرساخت‌های درمانی مناسب، پزشکان متخصص، هزینه‌های درمانی رقابتی و جاذبه‌های فرهنگی و تاریخی، به‌عنوان یکی از قطب‌های مهم گردشگری سلامت در منطقه شناخته می‌شود. بنابه اعلام وزارت میراث فرهنگی، سال گذشته بیش از یک میلیون نفر گردشگر سلامت به ایران سفر کردند که از خدماتی چون کاشت مو، جراحی‌های زیبایی، درمان ناباروری و چه بسا پیوندها بهره‌مند شدند. این آمار نشان می‌دهد که سهم کشورمان در بازار منطقه‌ای رو به گسترش است، اما همچنان با ظرفیت‌های بالقوه فاصله قابل توجهی وجود دارد. در این خصوص به تازگی مسلم شجاعی، مدیرکل دفتر بازاریابی و توسعه گردشگری خارجی وزارت میراث فرهنگی گفته است: گردشگری سلامت، پزشکی یادرمانی، یکی از کلیدی‌ترین مزیت‌های رقابتی گردشگری کشور است. کنار گردشگری زیارتی و تاریخی. فرهنگی، این حوزه جزو سه محصول اصلی ماست که در آن می‌توانیم با بسیاری از کشورهای دنیا رقابت کنیم. به نقل از تسنیم، شجاعی افزود: البته در برخی بخش‌ها مشکلاتی داریم. دبیرخانه شورای راهبری گردشگری سلامت کشور، مستقر در معاونت گردشگری وزارت میراث فرهنگی، شامل چهار رکن وزارت امور خارجه، وزارت بهداشت و آموزش پزشکی، وزارت اطلاعات و میراث فرهنگی است. وی ادامه داد: بررسی‌ها نشان می‌دهد که در دانش فنی مشکلی نداریم؛ پزشکان و اساتید ما خدماتی در تراز استانداردهای جهانی ارائه می‌دهند و چه‌بسا بالاتر از میانگین جهانی. همچنین در حوزه زیرساخت‌ها چالش اساسی نداریم، در زمان حاضر حدود ۳۰۰ بیمارستان آی پی دی و تخت‌های بیمارستانی در سطح قابل قبولی وجود دارد، البته کیفیت برخی بیمارستان‌ها به اندازه عمان یا ترکیه نیست اما در بخش خصوصی بیمارستان‌های بسیار خوبی داریم. شجاعی مشکل اصلی را در گردشگری سلامت، فرآیندها و سیستم‌سازی دانست و گفت: سال گذشته هفت میلیون و ۴۰۰ هزار ورود گردشگر داشتیم که یک تا یک میلیون و ۲۰۰ هزار نفر از این تعداد مربوط به گردشگری سلامت بود؛ شامل خدماتی مثل کاشت مو، جراحی‌های زیبایی، پیوندها و درمان ناباروری. او درباره بازار جهانی ابراز کرد: براساس آمار منابعی مانند Medical Tourism Association (MTA)، ارزش بازار گردشگری درمانی جهان حدود ۴۷ میلیارد دلار است و هر گردشگر سلامت به‌طور میانگین بین دو هزار و ۵۰۰ تا سه هزار دلار هزینه می‌کند. اندازه بازار جهانی نیز بین ۱۸ تا ۲۰ میلیون بیمار تخمین زده می‌شود. مدیرکل دفتر بازاریابی و توسعه گردشگری خارجی وزارت میراث فرهنگی تصریح کرد: سهم ایران با وجود شرایط موجود، بد نیست، هرچند قبل از کرونا و در سال ۹۸ وضعیت بهتر بود و رخدادهایی مثل جنگ دوازده‌روزه نیز بر گردشگری سلامت و ورود بیماران آسیب زد. وی ادامه داد: حدود ۸۵ درصد گردشگران ورودی از کشورهای همسایه هستند؛ همین تناسب برای گردشگری سلامت هم صادق است. اولویت اصلی ما عراق، سپس افغانستان، پاکستان، ترکمنستان، بحرین، عمان و کشورهای حاشیه خلیج فارس است. روند جهانی نشان می‌دهد که سالانه ۲۰ تا ۲۵ درصد به این حوزه اضافه می‌شود. شجاعی اضافه کرد: برای بازار هدف، سه تا چهار کشور اصلی انتخاب شده بود، اما جنگ دوازده‌روزه باعث شد اهداف دوباره مرور و بازنگری شوند. در زمان حاضر برای بازه‌های ۶ ماهه، یک ساله و میان‌مدت، سه سطح بازار در نظر گرفته‌ایم؛ بازارهایی مثل افغانستان، پاکستان و عراق که مقاوم‌تر و کم‌خطرترند. او در پایان خاطرنشان کرد: محصول گردشگری سلامت و پزشکی با جان مردم مرتبط است؛ بنابراین استانداردها باید بالا باشد و فرایندها دقیق انجام شود.

ابعاد اقتصادی گردشگری سلامت

از منظر اقتصادی، توسعه گردشگری سلامت چند اثر کلیدی همچون درآمدزایی ارزی، اشتغال‌زایی، رونق صنایع جانبی، افزایش رقابت‌پذیری و بهبود کیفیت خدمات را به همراه دارد که در ادامه این گزارش به بررسی این موارد خواهیم پرداخت.

درآمدزایی ارزی مستقیم: هرگردشگر سلامت، علاوه بر هزینه‌های درمانی، برای اقامت، حمل‌ونقل، تغذیه و سایر خدمات جانبی نیز هزینه می‌کند. برآوردها نشان می‌دهد که هزینه متوسط هر گردشگر سلامت سه تا چهار برابر یک گردشگر عادی است. این امر می‌تواند به شکل قابل توجهی در افزایش درآمدهای ارزی کشور تأثیرگذار باشد.

اشتغال‌زایی در بخش‌های مختلف: افزایش ورود بیماران خارجی به کشور نه‌تنها به سود بیمارستان‌ها و پزشکان خواهد بود، بلکه زنجیره‌ای گسترده از خدمات وابسته را نیز فعال می‌کند؛ از هتل‌ها و مراکز اقامتی گرفته تا حمل‌ونقل، رستوران‌ها، مراکز خرید و حتی بساز و اهنمایان گردشگری. درواقع گردشگری سلامت می‌تواند هزاران شغل مستقیم و غیرمستقیم ایجاد کند.

رونق صنایع جانبی: توسعه گردشگری سلامت به شکل طبیعی موجب رونق صنایعی چون داروسازی، تجهیزات پزشکی، ساخت و ساز مراکز درمانی و صنعت هواپیمایی خواهد شد. این پیوند میان بخش درمان و سایر حوزه‌ها، نوعی هم‌افزایی اقتصادی ایجاد می‌کند که ثمرات آن برای کل اقتصاد ملی مشهود خواهد بود.

افزایش رقابت‌پذیری و بهبود کیفیت خدمات: حضور بیماران خارجی و مقایسه آنان با استانداردهای جهانی، نظام درمانی کشور را به ارتقای کیفیت خدمات و رعایت استانداردهای بین‌المللی سوق می‌دهد. این امر نه تنها در جذب گردشگران سلامت مؤثر است، بلکه در بهبود خدمات درمانی برای شهروندان داخلی نیز بازتاب خواهد داشت.

***مزیت‌های ایران در گردشگری سلامت چیست؟**

کشورمان در مقایسه با بسیاری از رقبای منطقه‌ای دارای مزیت‌های آشکار است. به عنوان مثال هزینه خدمات درمانی در کشورمان پایین‌تر است؛ به دلیل تفاوت نرخ ارز و سطح هزینه‌ها، بسیاری از خدمات پزشکی در ایران تا ۶۰ درصد ارزان‌تر از کشورهای همسایه یا اروپایی است. همچنین وجود پزشکان متخصص، تجربه‌های موفق در زمینه پیوند اعضا، جراحی‌های پیچیده و درمان ناباروری ایران را به مقصدی مطمئن برای بیماران خارجی تبدیل کرده است. از سوی دیگر نزدیکی به کشورهای عراق، افغانستان، پاکستان و حوزه خلیج فارس، ایران را به مقصدی در دسترس برای بیماران این کشورها بدل کرده است. گفتنی است که کشورمان با دارا بودن میراث تاریخی و جاذبه‌های طبیعی، می‌تواند تجربه‌ای دوگانه برای گردشگران سلامت رقم بزند؛ تجربه‌ای که بسیاری از رقبای منطقه‌ای از آن بی‌بهره‌اند.

چالش‌ها چیست و موانع موجود کدامند؟

با وجود ظرفیت‌های فراوان، کشورمان در مسیر تبدیل‌شدن به قطب بی‌رقیب گردشگری سلامت با موانعی روبه‌رو است چراکه بسیاری از بیماران خارجی انتظار دارند پس از درمان، در هتل‌ها یا مراکز مجهز اقامت کنند در حالی که این زیرساخت‌ها هنوز به‌طور کامل فراهم نشده است. از سوی دیگر فرآیندهای صدور ویزا، مجوزهای درمانی و هماهنگی میان دستگاه‌ها نیز گاه طولانی و دشوار است. افزون براین موارد برای رقابت در بازار جهانی، باید تمامی مراحل درمانی، اقامتی و گردشگری بر اساس استانداردهای جهانی طراحی و نظارت شود.

سخن پایانی

گردشگری سلامت یکی از مزیت‌های رقابتی اقتصاد است که می‌تواند در شرایط فعلی به‌عنوان مسیر مطمئن برای افزایش درآمدهای ارزی، رونق اشتغال و توسعه پایدار مطرح شود. کشورمان هم‌اکنون میزبان بیش از یک میلیون گردشگر سلامت در سال است، اما این رقم می‌تواند چند برابر افزایش یابد؛ مشروط بر آنکه زیرساخت‌ها تکمیل شود، موانع قانونی برداشته شود و تبلیغات هدفمند در بازارهای منطقه‌ای و جهانی صورت گیرد. در شرایطی که اقتصاد کشور نیازمند منابع پایدار غیرنفتی است، گردشگری سلامت می‌تواند همان حلقه مفقوده‌ای باشد که هم درآمدزایی ارزی به همراه دارد و هم تصویری حقیقی و مثبت از توانمندی‌های علمی، پزشکی و فرهنگی ایران در سطح بین‌الملل ارائه می‌دهد. بنابراین آینده این صنعت وابسته به تصمیم‌های امروز است؛ چنانچه تدبیر و برنامه‌ریزی صحیح در کار باشد، کشورمان می‌تواند به خوبی هرچه تمام‌تر به یکی از مقاصد اصلی گردشگری درمانی در جهان بدل شود.

خبر

بیانیه شورای امنیت ملی در مورد توافق میان وزارت خارجه و آژانس هسته‌ای

دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی در مورد ترتیبات امضا شده میان عباس عراقچی، وزیر محترم خارجه و رافائل گروسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، در مورد نحوه تعامل فی ما بین ایران و آژانس، بیانیه‌ای صادر کرد که به شرح زیر است:

بسمه تعالی

بیانیه دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی

در مورد ترتیبات امضا شده میان وزیر محترم خارجه و مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در مورد نحوه تعامل فی ما بین ایران و آژانس در شرایط جدید (بعد از حملات نظامی رژیم صهیونیستی و آمریکا علیه تأسیسات هسته‌ای تحت پادمان جمهوری اسلامی ایران)، نکات زیر را به اطلاع می‌رساند:

۱- متن این ترتیبات در کمیته هسته‌ای شورای عالی امنیت ملی مورد بررسی قرار گرفته و آنچه به امضا رسیده، در مجموع همان چیزی است که مصوب این کمیته بوده است.

۲- کمیته هسته‌ای که متشکل از مسئولان ارشد نهادهای مختلف ذی‌ربط است، در همه ادوار از جانب شورای عالی امنیت ملی مأذون به تصمیم‌گیری بوده و در این زمان نیز مطابق روال معمول عمل نموده است.

۳- در مورد تأسیسات هسته‌ای تحت نظارت آژانس ایران که از سوی آمریکا و رژیم صهیونیستی مورد حمله واقع شده:

اولاً؛ پس از ایجاد شرایط لازم امنیتی و ایمنی، ایران صرفاً گزارش خود را پس از کسب نظر شورای عالی امنیت ملی به آژانس ارائه می‌کند.

ثانیاً؛ در مرحله بعد، روش‌های اجرایی همکاری بین ایران و آژانس در خصوص گزارش ارسالی به آژانس، باید میان طرفین توافق شده و از جمله طبق رویه داخلی اجرای هرگونه اقدامی باید به تأیید شورای عالی امنیت ملی برسد.

۴- در صورت اتخاذ هرگونه اقدام خصمانه علیه جمهوری اسلامی ایران و تأسیسات هسته‌ای، از جمله بازگرداندن قطعنامه‌های مختومه شده شورای امنیت، اجرای این ترتیبات متوقف می‌شود.

همچنین محمد اسلامی، رئیس سازمان انرژی اتمی، در خصوص سفر خود به وین برای شرکت در شصت و نهمین کنفرانس عمومی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی اظهار کرد: نشست سالانه آژانس، یکی از اجلاس‌های مهم بین‌المللی به شمار می‌رود.

وی گفت: این اجلاس فرصتی برای بیان مواضع، نظرات و دیدگاه‌ها؛ به‌ویژه در شرایطی که برخلاف منشور ملل متحد، مقررات و اساسنامه آژانس، اقداماتی علیه صنعت هسته‌ای کشورمان صورت گرفته است.

وی افزود: مواردی موجب شده که قطعنامه‌ای را برای طرح در کنفرانس ارائه کنیم تا طرح این موضوع پیگیری شده و به اشتراک گذاشته شود.

اسلامی عنوان کرد: در این سفر، علاوه بر معرفی شرایط کنونی کشور، ملاقات‌های چندجانبه خواهیم داشت.

وی گفت: مطمئن هستیم که با حضور در این کنفرانس، ضمن تأکید بر عمل نکردن آژانس به مقررات، فرصت مغتنمی را برای ما ایجاد کرده تا بتوانیم روایتگری صریح و روشنی به جهانیان ارائه کنیم.

عماد المسافر، تحلیلگر عراقی در گفت‌وگو با «رسالت»:

ترامپ از عملیات صهیونیست‌ها در دوحه کاملا مطلع بود

یک تحلیلگر عراقی تأکید کرد: حمله اخیر رژیم صهیونیستی به دوحه با اطلاع قبلی و کامل آمریکا صورت گرفته و ادعای ترامپ مبنی بر آگاهی دیرهنگام از آن اصالت و موضوعیتی ندارد. "عماد المسافر در گفت‌وگو با «رسالت» اظهار داشت: "آمریکا و رژیم صهیونیستی بارها توافقات و معاهدات مسلم خود را چه در عرصه آشکار و چه در عرصه پنهان زیر پا گذاشته‌اند. اساسا واشنگتن و تل‌آویو به هیچ‌گونه خط قرمز و تعهدی در حوزه روابط بین‌الملل، ازجمله در مناسبات منطقه‌ای غرب آسیا پایبند نیستند. این مسئله با توجه به ماهیت این دو، چندان جای تعجب ندارد. بمباران اخیر در دوحه که مصداق عینی حمله رژیم صهیونیستی به خاک قطر محسوب می‌شود، با آگاهی کامل ترامپ و کاخ سفید صورت گرفته و کمترین شبهه‌ای در این خصوص وجود ندارد."

این تحلیلگر عراقی تصریح کرد: "پیروی ترامپ از رژیم صهیونیستی و تصمیمات امثال نتانیاهو، در سایه نارضایتی اکثر شهروندان آمریکایی صورت می‌گیرد اما رئیس جمهور آمریکا اساسا به افکار عمومی کشورش نیز اهمیتی نمی‌دهد."

نوبت اول

آگهی مناقصه

خرید و نصب یک دستگاه کارواش صنعتی سه فرچه اتوماتیک

سازمان حمل و نقل بار و مسافر شهرداری سیرجان در نظر دارد مناقصه عمومی خرید و نصب یک دستگاه کارواش صنعتی سه فرچه اتوماتیک به شماره ۲۰۰۴۰۰۵۶۷۴۰۰۰۰۶۶ را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکتها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس: www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

تاریخ انتشار اسناد مناقصه در سامانه مورخ ۱۴۰۴/۶/۲۴ ساعت ۱۴ می باشد.

مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه از سایت: از تاریخ انتشار اسناد مناقصه تا ساعت ۱۸ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۴/۷/۲

مهلت زمانی ارائه پیشنهاد: از تاریخ دریافت اسناد مناقصه تا ساعت ۱۹ روز شنبه تاریخ ۱۴۰۴/۷/۱۲

زمان بازگشایی پاکتها: ساعت ۹/۳۰ روز دوشنبه تاریخ ۱۴۰۴/۷/۱۴

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر در خصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکتها

آدرس سیرجان - بلوار قائم - جنب پمپ سی ان جی - سازمان مدیریت حمل و نقل بار و مسافر

شماره تماس: ۰۳۴-۴۲۳۳۵۸۰۰

علاقه‌مندان به شرکت در مناقصه می بایست جهت ثبت نام و دریافت گواهی الکترونیکی (توکن) با شماره‌های ذیل تماس حاصل نمایند.

مرکز پشتیبانی و راهبردی سامانه: ۰۲۱-۴۱۹۳۴

دفتر ثبت نام ۸۵۱۹۳۷۶۸ و ۸۸۹۶۹۷۳۷

اطلاعات تماس دفاتر ثبت نام سایر استانها، در سایت سامانه www.setadiran.ir بخش «ثبت نام/ پروفایل مزایده گر» موجود است.

تاریخ انتشار نوبت اول ۱۴۰۴/۶/۲۴

تاریخ انتشار نوبت دوم ۱۴۰۴/۶/۳۱

خ ش ۱۴۰۴/۶/۲۴

مدیریت ارتباطات شهرداری سیرجان

نوبت اول

آگهی مزایده

اجاره پارکینگ های تحت نظارت سازمان حمل و نقل بار و مسافر شهرداری سیرجان

شهرداری سیرجان در نظر دارد مزایده عمومی (مربوط به اجاره چهار باب پارکینگ تحت نظارت سازمان حمل و نقل بار و مسافر) به شماره ۵۰۰۴۰۹۱۲۸۷۰۰۰۰۰۴ را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مزایده از دریافت اسناد مزایده تا ارائه پیشنهاد مزایده‌گران و بازگشایی پاکتها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس: www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مزایده‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مزایده محقق سازند.

تاریخ انتشار اسناد مزایده در سامانه مورخ ۱۴۰۴/۶/۲۴ ساعت ۱۴ می باشد.

مهلت زمانی دریافت اسناد مزایده از سایت: از تاریخ انتشار تا ساعت ۱۸ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۴/۷/۲

مهلت زمانی ارائه پیشنهاد: از تاریخ دریافت اسناد مزایده تا ساعت ۱۹ روز شنبه تاریخ ۱۴۰۴/۷/۱۲

زمان بازگشایی پاکتها: ساعت ۹/۳۰ روز دوشنبه تاریخ ۱۴۰۴/۷/۱۴

اطلاعات تماس دستگاه مزایده گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر در خصوص اسناد مزایده و ارائه پاکتها

آدرس سیرجان - بلوار قائم - جنب پمپ سی ان جی - سازمان مدیریت حمل و نقل بار و مسافر

شماره تماس: ۰۳۴-۴۲۳۳۵۸۰۰

علاقه‌مندان به شرکت در مزایده می بایست جهت ثبت نام و دریافت گواهی الکترونیکی (توکن) با شماره‌های ذیل تماس حاصل نمایند.

مرکز پشتیبانی و راهبردی سامانه: ۰۲۱-۴۱۹۳۴

دفتر ثبت نام ۸۵۱۹۳۷۶۸ و ۸۸۹۶۹۷۳۷

اطلاعات تماس دفاتر ثبت نام سایر استانها، در سایت سامانه www.setadiran.ir بخش «ثبت نام/ پروفایل مزایده گر» موجود است.

تاریخ انتشار نوبت اول ۱۴۰۴/۶/۲۴

تاریخ انتشار نوبت دوم ۱۴۰۴/۶/۳۱

خ ش ۱۴۰۴/۶/۲۴

مدیریت ارتباطات شهرداری سیرجان

فولاد مبارکه، پیشرو در بهره وری انرژی

مدیریت بهینه منابع آب و انرژی در صنایع فولادی، یک ضرورت اقتصادی، یک تعهد زیست محیطی و اجتماعی است.

صنعت فولاد ایران به‌عنوان یک صنعت مادر که عمدتاً در مناطق خشک و نیمه خشک کشور مستقر شده، با چالش‌های متعددی برای تأمین منابع آب و انرژی روبرو بوده و هست و برای مدیریت آب و انرژی در صنایع فولادی بایستی با توجه به چالش‌های پیش رو به راهکارهای نوین اندیشید.

صنعت فولاد به عنوان عامل اصلی توسعه صنعتی هر کشور، نقش حیاتی در اقتصاد کلان و خرد ایفا می کند اما این صنعت نیاز به مصرف قابل توجه منابع آب و انرژی دارد که با این وصف مدیریت بهینه آن را به ضرورتی اجتناب ناپذیر تبدیل کرده است. با توجه به تصمیمات مدیران صنعت کشور در پنجاه سال گذشته، بسیاری از کارخانجات فولاد ایران در مناطق خشک و کم آب مستقر شده و به همین دلیل، اتخاذ راهکارهای نوین در این زمینه اهمیت دوچندان یافته است

بر اساس آمارهای بین‌المللی، امروزه تولید هر تن فولاد بین ۱۵ تا ۵۰ هزار لیتر آب نیاز دارد که این مقدار بسته به فناوری‌های مورد استفاده و بهره وری تولید متفاوت است. از سوی دیگر، طبق آمار، این صنعت، حدود چهار درصد از برق تولیدی کشور را مصرف می کند که سهم قابل توجهی از انرژی برق کشور را به خود اختصاص داده است و مدیریت انرژی در این حوزه اهمیت خاصی پیدا کرده است.

بررسی‌ها نشان می دهد که بین مصرف آب و انرژی در صنعت فولاد ارتباط تنگاتنگی وجود دارد و عدم توجه کافی به این موضوع میتواند در قیمت تمام شده و صرفه جویی انرژی در صنعت تاثیر فراوان داشته باشد، برای مثال، کاهش مصرف آب در فرآیند خنک کاری می تواند منجر به کاهش مصرف انرژی نیز شود و در نتیجه بر قیمت تمام شده محصول اثر مستقیم بگذارد. در همین راستا صنعت فولاد ایران و در راس آن شرکت فولاد مبارکه در سال‌های اخیر گام‌های بلندی در جهت کاهش مصرف آب برداشته است. مهم‌ترین راهکارهای اجرا شده عبارتند از:

- کاهش، استفاده مجدد و بازیافت
- استفاده از فناوری‌های خشک به جای سیستم‌های مبتنی بر آب
- استفاده از سیستم‌های پیشرفته تصفیه پساب برای بازگرداندن آب به چرخه تولید
- استفاده از سامانه های آب با چرخه بسته که در فولاد مبارکه اصفهان اجرا شده و منجر به قطع کامل برداشت آب از رود خانه زاینده رود شده است. مدیران این صنعت همواره در تلاش بوده و هستند تا راهکارهای بهینه سازی مصرف انرژی را در این حوزه بکار گیرند چنانچه در فولاد مبارکه با به کارگیری فناوری های پیشرفته و مدیریت یکپارچه انرژی، کاهش قابل توجه مصرف انرژی انجام شده است. شرکت فولاد مبارکه اصفهان با اجرای پروژه های نیروگاهی و استفاده از انرژی های تجدیدپذیر، وابستگی خود به سوخت های فسیلی را ۳۰ درصد کاهش داده و حدود ۲/۵ میلیون تن از انتشار CO_2 کاسته است. با توجه به اقدامات صورت گرفته در زمینه مدیریت مصرف شرکت فولاد مبارکه به عنوان الگویی موفق در مدیریت آب و انرژی در صنعت فولاد ایران شناخته می شود. این شرکت با اجرای مدل یکپارچه سیستم و انرژی، موفق شده است شاخص مصرف آب خود را از ۷۸،۶ مترمکعب به ازای هرتن فولاد به حدود ۵،۵ مترمکعب برساند. همچنین با بهینه سازی فرآیندهای نیروگاهی، مصرف سوخت فسیلی را ۱۸ درصد کاهش داده و با تاسیس نیروگاه خورشیدی به خودکفایی در تولید برق دست یافته است. همه این موارد باعث شده تا این کارخانه عظیم فولادی، مسیر درست را برای پیشرفت و توسعه پایدار انتخاب کند، اما با وجود پیشرفت های قابل توجه، صنعت فولاد ایران هنوز با چالش هایی روبرو است. از جمله استفاده از فناوری های قدیمی و تجهیزات کم بازده که باعث کاهش بهره وری و افزایش قیمت تمام شده است که با توجه به وجود رقبای جهانی میتواند بر میزان صادرات این محصول استراتژیک موثر باشد.

البته در این بین فرصت هایی نیز برای توسعه روزافزون این صنعت وجود دارد. توسعه فناوری های نوین و استفاده از هوش مصنوعی و اینترنت صنعتی برای مدیریت بهینه آب و انرژی از جمله ابزارهایی است که ضمن تاثیر مستقیم بر بهره وری در تولید می تواند در همکاری های بین‌المللی و انتقال فناوری های پیشرفته از کشورهای توسعه یافته تاثیر گذار باشد.

همچنین بهره گیری از توانمندی جوانان نخبه در قالب شرکت های دانش بنیان راهکاری موثر برای کشوری همچون ایران است که هم بهره مند از متخصصین نخبه و متعهد است و هم مورد تحریم از طرف برخی کشورهاست. شرکت فولاد مبارکه در زمینه استفاده از شرکت های دانش بنیان در مسیر بهره وری و توسعه، الگوی موفقی برای سایر شرکت ها و صنایع بزرگ کشور است.

در این راه سیاست های تشویقی و حمایت دولت از پروژه های بهینه سازی مصرف آب و انرژی میتواند راهگشای این صنعت باشد. مدیران این صنعت، علاوه بر توجه به تولید و بهره وری نسبت به ایفای نقش مسئولیت اجتماعی و پایداری زیست محیطی نیز حساس بوده و اثبات کرده اند که صنعت فولاد ایران پس انقلاب اسلامی به مسئولیت اجتماعی خود در قبال حفظ محیط زیست اهمیت خاصی قائل بوده است. شرکت هایی مانند فولاد مبارکه اصفهان با اجرای پروژه های تصفیه پساب و بازچرخانی آب، نه تنها به حفظ منابع آبی کمک کرده، بلکه فرصت های شغلی جدیدی نیز ایجاد کرده و هزینه های تولید را کاهش داده است. این اقدامات نشان دهنده تعهد صنعت فولاد به توسعه پایدار و ایجاد توازن بین توسعه اقتصادی و حفظ محیط زیست است.

در مجموع میتوان گفت که مدیریت آب و انرژی در صنایع فولادی ایران اگرچه با چالش های متعددی روبرو است، اما تجربیات موفق شرکت هایی همچون فولاد مبارکه نشان می دهد که با اتخاذ راهکارهای یکپارچه و فناوری های نوین می توان به دستاوردهای قابل توجهی دست یافت. حرکت به سمت اقتصاد چرخشی در مصرف آب و انرژی، نه تنها رقابت پذیری صنعت فولاد را افزایش می دهد، بلکه پایداری زیست محیطی و مسئولیت اجتماعی این صنعت را نیز تضمین می کند.

صنعت فولاد ایران با تکیه بر خلاقیت و نوآوری و با الهام از تجربیات موفق داخلی و بین‌المللی، می تواند به الگویی برای سایر صنایع کشور در مدیریت بهینه منابع آب و انرژی تبدیل شود. که با عزم ملی و مدیریت خردمندانه دستیافتنی خواهد بود.